

Sygn. akt V U 346/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: star. sekr. sądowy Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku R. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania R. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 28 marca 2017 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VU 346/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 28 marca 2017r. - znak (...) - odmówił R. M. (1) prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych .

W uzasadnieniu strona pozwana podała ,iż wnioskodawca nie spełnia warunków określonych w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych , gdyż - na dzień 1 stycznia 1999r. - nie udokumentował żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych – wobec wymaganych co najmniej 15 lat , wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy .

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. nie uznał jako pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia :

- w Przedsiębiorstwie (...) w L. od 07 listopada 1978r. do 01 września 1991r. – na podstawie świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 23 marca 2001r. , wystawionego przez (...) Sp. z o.o. w Z. , który nie jest następcą prawnym zlikwidowanego zakładu pracy , a jedynie przechowawcą akt ,

- w (...) Spółdzielni (...) w L. od 02 września 1991r. do 31 grudnia 1998r. , gdyż w świadectwie pracy w szczególnych warunkach z dnia 31 stycznia 2007r. nie powołano przepisów branżowych .

Odwołanie od powyższej decyzji złożył R. M. (1), w którym domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznanie jemu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych .

W uzasadnieniu skarżący podał, iż wbrew twierdzeniom strony pozwanej posiada – na dzień 01 stycznia 1999r. - wymagany przepisami okres zatrudnienia w szczególnych warunkach w wymiarze ponad 15 lat - w zakładach i okresach powołanych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji , gdyż na stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony .

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana wniosła o jego oddalenie.

W uzasadnieniu podtrzymała w całości argumenty przedstawione w zaskarżonej decyzji .

Dodatkowo organ rentowy wskazał , że w dacie wydania zaskarżonej decyzji R. M. (1) nie ukończył 60 lat i był członkiem otwartego funduszu emerytalnego , a w dacie złożenia wniosku o emeryturę nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na tym funduszu na dochody budżetu państwa za pośrednictwem ZUS .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. M. (1) urodził się dnia (...)

Wiek 60 lat osiągnął dnia(...)

Dnia 03 marca 2017r. R. M. (1) złożył wniosek o prawo do emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych .

Składając wniosek o emeryturę ubezpieczony wskazał , że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego , ale nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na tym funduszu na dochody budżetu państwa za pośrednictwem ZUS .

Na rozprawie w dniu 30 czerwca 2017r. R. M. (1) do protokołu złożył takie oświadczenie (k. 49akt sprawy e- protokół 00:12:26- 00:14:07) .

Na dzień 1 stycznia 1999r. R. M. (1) legitymował się - uznanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. - stażem ubezpieczeniowym w łącznym wymiarze 26 lat 03 miesiące .

Na dzień 1 stycznia 1999r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. nie uznał wnioskodawcy żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze .

dowody: - akta emerytalne wnioskodawcy k : 1-24 oraz akta o ustalenie kapitału początkowego k.1-24 .

R. M. (1) zatrudniony został w Przedsiębiorstwie (...) w L. od 07 listopada 1978r. na stanowisku kierowcy . W dacie podpisania umowy o pracę wnioskodawcy przydzielony został przez zakład pracy samochód ciężarowy S.o ciężarze całkowitym powyżej 4,5 tony . Na stanowisku kierowcy tego pojazdu R. M. (1) pracował na stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy do 01 września 1991r.

W dacie rozpoczęcia pracy w Przedsiębiorstwie (...) w L. R. M. (1) posiadał uprawnienia do prowadzenia samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony . Prawo jazdy kategorii C ubezpieczony uzyskał w dniu 23 października 1978r.

W trakcie zatrudnienia u wyżej wymienionego pracodawcy wnioskodawca jeździł na tzw. wynajmach. Zakład pracy przyjmował od firm zewnętrznych zlecenia na dokonanie transportu określonych artykułów . Wnioskodawca jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony przewoził sprzęt AGD, artykuły sypkie (mąkę , cukier, kasze , ryż itp.) , które były pakowane w worki po 20 kg, skrzynki z olejem ważące 20 kg każda .Podczas jednego załadunku wnioskodawca musiał ustawić i przenieść około 450 skrzynek z olejem . Sprzęt AGD podnoszony był na przyczepę zamontowaną na samochodzie podnośnikiem hydraulicznym , a następnie musiał

zostać przesunięty przez wnioskodawcę i zabezpieczony na czas transportu Skarżący zajmował się też załadunkiem towaru , odpowiednim jego ustawieniem i zabezpieczeniem na czas transportu. Rzeczywisty dzienny wymiar czasu pracy R. M. (1) w Przedsiębiorstwie (...) w L. wynosił 10-12 godzin , czasami 14 godzin .

W okresie od 02 września 1991r. do 31 grudnia 1998r.(koniec spornego okresu) wnioskodawca zatrudniony był w (...) Spółdzielni (...)w L. na stanowisku kierowcy .

W Spółdzielni (...) w L. był tylko jeden samochód ciężarowy o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony . Samochodem tym kierował wnioskodawca . Zajmował się przewożeniem dużych palet o wymiarach : 1250mm/1050mm(tektura falista – waga palety 150 kg) ; 70/100cm, 61/86cm papier i 200-500 kg palety tektury litej . Wnioskodawca zajmował się rozładunkiem na zakładzie przywiezionych palet . Rozładunek odbywał się przy użyciu wózka widłowego , który był obsługiwany przez R. M. (1). Po przywiezieniu towaru do produkcji wnioskodawca wózkiem widłowym podnosił towar z samochodu i przewoził go na rampę na oddział produkcyjny . Z kolei ładując samochód do rozwiezienia wyprodukowanych towarów R. M. (1)z działu produkcji przewoził towar załadowany w paletach przy użyciu wózka widłowego.

Do zadań wnioskodawcy - jako kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony - należało także utrzymywanie pojazdu w gotowości technicznej .R. M. (1)uzupełniał płyny w samochodzie , dolewał oleju , sprawdzał stan opon . Po przejechaniu 10000km wnioskodawca musiał wymienić olej i filtry. Ubezpieczony jeździł po towar i z towarem po terenie całej Polski . Gdy wracał z trasy , która trwała od 12 do 16 godzin – musiał sprawdzić stan techniczny pojazdu i wykonać ewentualne drobne naprawy mechaniczne .

Podczas przerw w wyjazdach służbowych R. M. (1)wykonywał na terenie zakładu pracy drobne prace hydrauliczne , elektryczne i pracował na produkcji .

dowód :

- akta osobowe dotyczące zatrudnienia wnioskodawcy w: Przedsiębiorstwie (...) w L. , w (...) Spółdzielni (...) w L.,

- przesłuchanie świadków protokół rozprawy z dnia 30.06. 2017. : .

J. D. k. 49v. e-protokół 00:15:52 i następne ; Z. Ł. k.49v-50 e-protokół 00:25:45 i następne ; Z. S. (1) k.50 e-protokół 00:27:37 i następne ; Z. S. (2) k.50v- 51 e-protokół 00:45:40 i następne ,

- przesłuchanie wnioskodawcy R. M. (1) protokół rozprawy z dnia 30.06.2017r. 01:09:52 -01:20:46 .

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie .

Zgodnie z treścią art. 184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r., poz. 887 z późniejszymi zmianami) - urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 , jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. dnia 1 stycznia 1999r.osięgnęli :

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany w przepisach dotychczasowych nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz ,
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 tj. 25 lat dla mężczyzn- (ust. 1) .

Emerytura – zgodnie z warunkami określonymi w ust. 2 art. 184 ustawy emerytalnej – przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych

na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych , na dochody budżetu państwa .

Art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi , że ubezpieczonym , urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949 r. , będącymi pracownikami , zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze , przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 cytowanej ustawy .

Zgodnie z treścią par. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z dnia 18 lutego 1983r., Nr 8 poz. 43 z późniejszymi zmianami) – za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 25 lat dla mężczyzn – liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do zatrudnienia .

Jak wynika treści akt ubezpieczeniowych - wnioskodawca R. M. (1)- na dzień 01 stycznia 1999r. - udokumentował łącznie 26 lat i 03 miesiące .

Zatem został spełniony – po stronie wnioskodawcy - warunek określony w par. 3 wyżej wymienionego Rozporządzenia Rady Ministrów, a dotyczący okresu zatrudnienia wymaganego do uzyskania prawa do emerytury .

Zapis par. 4 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z dnia 18 lutego 1983r., Nr 8, poz. 43 z późniejszymi zmianami) – stanowi, iż pracownik , który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A nabywa prawa do emerytury, jeżeli łącznie spełnia następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach .

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. nie uznał z całego zatrudnienia żadnego okresu jako pracę w szczególnych warunkach , z przyczyn wskazanych w części wstępnej uzasadnienia .

Spornym między stronami był zatem charakter zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w L. od 07 listopada 1978r. do 01 września 1991r. oraz w (...) Spółdzielni (...) w L. od 02 września 1991r. do 31 grudnia 1998r. tj. do końca spornego okresu .

Zgodnie z par. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach , wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji , natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody " . W niniejszym postępowaniu takimi dowodami były zeznania świadków , przesłuchanie strony i akta osobowe dotyczące spornych okresów zatrudnienia .

Na podstawie zeznań świadków : Z. Ł. i Z. S. (1) i przesłuchania wnioskodawcy Sąd uznał ,iż R. M. (1) podczas zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w L. od 07 listopada 1978r. do 01 września 1991r. (12 lat 09 miesięcy i 26 dni) wykonywał na stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy – prace kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony . Były to prace wymienione w wykazie A dział VIII pkt. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze .

Podczas tego zatrudnienia – jak wynika z analizy akt sprawy – R. M. (1) wykonywał również ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe – opisane w ustaleniach faktycznych niniejszego uzasadnienia . Prace te wymienione są w wykazie A dział VIII pkt. 1 powołanego powyżej rozporządzenia .

W konsekwencji tak poczynionych ustaleń sąd uznał ,iż na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej tj. na dzień 01 stycznia 1999r. wnioskodawca udowodnił łącznie 12 lat 09 miesięcy i 26 dni okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze .

Do okresów pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze sąd nie zaliczył R. M. (1)okresu pracy w (...)Spółdzielni (...) w L. od 02 września 1991r. do 31 grudnia 1998r.

Z akt osobowych i przesłuchania wnioskodawcy oraz przesłuchania świadka Z. S. (2) wynikało , że w okresie zatrudnienia w wyżej wymienionej Spółdzielni (...) R. M. (1) oprócz pracy kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony wykonywał również prace hydrauliczne , elektryczne , mechaniczne (pomoc mechanika i obsługa wózków widłowych) , prace na produkcji . Jak wynika z zeznań świadka Z. S. (2) wnioskodawca posiadał wiele umiejętności i wykonywał na terenie zakładu wyżej wymienione prace , co powodowało , że nie było konieczności zatrudnienia do tych prac firm zewnętrznych . Wnioskodawca powyższe prace wykonywał podczas przerw w wyjazdach służbowych . Okoliczności te potwierdzone zostały przez powołanego świadka już w piśmie z dnia 12 grudnia 1996r. Pismo to znajduje się w aktach osobowych i podpisane jest przez Z. S. (2) , który w dacie sporządzenia tego dokumentu był bezpośrednim przełożonym wnioskodawcy . Z treści tego pisma wynika, że R. M. (1)pracował jako kierowca samochodu ciężarowego i jako mechanik samochodowy zajmujący się naprawą usterek w prowadzonym pojeździe , a gdy nie było wyjazdów służbowych wykonywał” prace nie związane z zawodem tj. hydrauliczne , elektryczne , mechaniczne (pomoc mechanika , obsługa wózków widłowych) i na produkcji”.

Żadna z wymienionych w powyższym piśmie prac , które wnioskodawca wykonywał podczas przerw w wyjazdach samochodem ciężarowym o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony nie jest pracą wymienioną w wykazanie A powołanego w niniejszym uzasadnieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r.

Na podstawie powyższych dowodów sąd uznał , że R. M. (1)w okresie zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w L. od 02 września 1991r. do 31 grudnia 1998r. nie wykonywał na stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony , czyli prac wymienionym w wykazie A dział VIII pkt. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r.

Wprawdzie wyżej wymieniony świadek i wnioskodawca wskazali , że prace wymienione w piśmie z dnia 12 grudnia 1996r. R. M. (1)wykonywał tylko podczas przerw w wyjazdach służbowych , ale nie potrafili wskazać jak długo takie przerwy trwały i jakie dokładnie prace wykonywane były w tym czasie przez wnioskodawcę .

W tym miejscu wskazać należy , że” proces w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych jest procesem w pełni kontrydiktoryjnym. To na ubezpieczonym ciążył obowiązek dowodowy w myśl art. 6 kc, bowiem to on ubiegał się o przyznanie wcześniejszej emerytury, powinien był zatem wykazać, że spełnił wszystkie wymagane przesłanki do tego świadczenia wymienione w przepisach art. 184 ustawy emerytalno-rentowej. Jak to już zostało wskazane, postępowanie cywilne, a takim jest także postępowanie przed Sądem Ubezpieczeń Społecznych, ma charakter kontrydiktoryjny, czego wyrazem jest dyspozycja art. 232 k.p.c., określająca obowiązek stron do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły z art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Podkreślić należy, że reguły art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie określają jedynie zakresu obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale rozumiane muszą być w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Ciężar dowodu określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji krytycznej, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (...) Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 18 stycznia 2012 r. (sygn. akt I A Ca 1320/11, LEX nr 1108777) wskazując, iż jeżeli materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstaw do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych, Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów(...) Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał.

W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, iż to na ubezpieczonym, zgodnie z regułą wyrażoną w art. 6 k.c., spoczywał ciężar dowodzenia w sprawie, że (...) ma prawo do przedmiotowego świadczenia. (...) Prawo do tego świadczenia ubezpieczeniowego jest prawem o charakterze szczególnym, stąd wszystkie ustawowe przesłanki do nabycia emerytury w obniżonym wieku muszą być spełnione łącznie i wykazane w sposób pewny i wiarygodny. Ustawodawca w tym zakresie nie dopuszcza bowiem żadnego odstępstwa. (...) Ten obowiązek na podstawie wskazań wyżej przepisów procesowych, tj. art. 6 kc i 232 kpc należał bez wątpliwości tylko do ubezpieczonego”(wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 28 października 2015r. , sygn. akt III AUa 774/15).

W niniejszej sprawie R. M. (1)nie wykazał okresów w jakich wykonywał na stałe i w pełnym wymiarze czasu - prace kierowcy w transporcie kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. podczas zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w L. od 02 września 1991r. do 31 grudnia 1998r. , które uprawniały do nabycia prawa do emerytury w wieku obniżonym .

Reasumując sąd uznał ,iż na dzień 01 stycznia 1999r. wnioskodawca nie legitymował się stażem pracy w warunkach szczególnych w łącznym wymiarze 15 lat, przy pracach - określonych w wykazie A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r.w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze .

W konsekwencji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego sąd oddalił odwołanie , gdyż nie było podstaw do jego uwzględnienia z przyczyn wymienionych w niniejszym uzasadnieniu .